

Co máme rádi: komunikaci + hry!

Mobil a Internet

Okruh 3 / Co máme rádi: komunikaci + hry!

3.1 Chatování

3.2 ICQ, Skype & spol.

3.3 Mobil a Internet

3.4 Počítačové hry

3.5 Online hry: Browser hry a hazard

3.6 Online hry: Counter Strike a World of Warcraft (WOW)

Vydavatel: Online Safety Institute, z.s.p.o., Svornosti 30, 150 00 Praha 5, IČO: 75098679, www.osi.cz

Přeloženo a upraveno z německého originálu organizace Klicksafe.de (www.klicksafe.de)

Autoři: Marco Fileccia, Tim Kirchner, Birgit Kimmel, Gabriele Lonz, Stefanie Rack, Gudrun Melzer, Miriam Brehm, Bettina Kopf.

Nekomerční rozmnožování a rozšiřování je výslovně povoleno s uvedením zdroje českého vydavatele a organizace Klicksafe.de a webové stránky www.klicksafe.de

Dílo je chráněno licencí:

„Creative Commons Attribution – Noncommercial – No Derivate Works 3.0 Unported Licence“

Co máme rádi: komunikaci + hry!

Informační základ

Víc než jen telefon

Mobil je dnes mnohem víc než jen přístroj k telefonování: stal se nejdůležitějším komunikačním prostředkem. Podle výsledků výzkumu Bezpečnost dětí na Internetu provedeného v roce 2009 společností Gemius a Národním centrem bezpečnějšího Internetu má svůj vlastní mobilní telefon 99% českých dětí mezi 12 a 17 lety. Vlastnictví mobilního telefonu a především úroveň jeho vybavení se stalo symbolem statusu.

Nejdůležitější možnosti využití mobilního telefonu:

- telefonování: pro děti je nejdůležitější, dospívající mají telefonování z mobilu na druhém místě
- psaní SMS: u dospívajících je častější než telefonování
- hraní her: nepředstavuje žádnou konkurenci pro počítačové hry
- poslouchání hudby: funkce MP3 přehrávače získala v posledních letech pro dospívající na významu
- fotografování pomocí zabudovaného fotoaparátu
- pořizování videí pomocí zabudované kamery, která se ale svou kvalitou ještě nemůže srovnávat s běžnou videokamerou
- surfování na Internetu: tato funkce stále představuje vysoké náklady (běžné připojení počítače k Internetu je výhodnější)

Mnoho dětí a dospívajících zná a běžně používá nejrůznější zkratky: SMS, WAP, MMS, Push-to-talk, M-komerce, UMTS, iMode. Mnoho dospělých ale

tyto zkratky a výrazy nezná. Vyplatí se vám rešerše na Internetu, pomoci může např. webová stránka @ www.zkratky.cz. nebo technicky zaměřené servery, jako je např. @ www.technet.cz.

Německá psycholožka médií Prof.Dr.Döringová ve svém článku s názvem „Mobilní děti – k čemu potřebují telefon?“ vyjmenovává devět funkcí, které jsou u dospívajících důležité:

1. Bezpečnostní funkce

Rodiče své děti vybavují mobilními telefony, aby mohly přivolat pomoc, když se ocitnou mimo domov v tísni (nehoda, strach, panika apod.).

2. Organizační funkce

Mobilní telefon slouží dětem a dospívajícím k organizaci jejich všedního dne: od domluvy na vyzvedávání rodiči až po kontakty s přáteli a známými.

3. Vztahová funkce

Mobilní telefon slouží jako jakási ústředna sociální sítě dětí a dospívajících.

4. Funkce pro posilování identity

V období puberty slouží mobilní telefon k vytváření vlastní identity. Dospívající se navenek rádi prezentují určitými atributy, např. právě technikou.

5. Zábavní funkce

Mobil slouží ke krácení dlouhé chvíle a k odreagování.

6. Informační funkce

Mobilní telefon nabízí i informativní služby a výukové funkce

7. Komerční funkce

Děti a dospívající jsou v roli zákazníků a s tím je spojená i fascinace konkrétní nabídkou a pocit hodnoty vlastní osoby - zákazníka.

8. Podpůrná funkce

Podpora znevýhodněných dětí a dospívajících - např. dostupnost linky důvěry nebo možnost samostatné komunikace neslyšících dětí a dospívajících pomocí SMS.

9. Socializační funkce

Používání mobilního telefonu v sociálním okolí, jako je rodina a okruh přátel, podléhá společenským normám a pravidlům.

Problémy

Se zmíněnými možnostmi mobilních telefonů ale souvisí i problematické aspekty, které je právě ve vztahu k dětem a dospívajícím nutné brát vážně:

- nevhodný obsah, jak jsou násilná nebo pornografická videa, vedle toho také obsah snižující lidskou důstojnost (např. zobrazení obětí nehod), který se někdy označuje jako kategorie „tasteless“ (anglický výraz pro nevkusný)
- „happy slapping“ (reálné nebo inscenované násilné scény, kdy např. dospívající napadají své spolužáky a scéna je natočená na mobilní telefon)
- kyberšikana, někdy se používá i výraz e-šikana (dospívající někoho obtěžují a urážejí SMS zprávami a telefonáty nebo jiným způsobem porušují jeho osobnostní práva)
- technická nebezpečí (viry, červi a další technická napadení, která ohrožují stabilitu systému

nebo dokonce mohou z mobilního telefonu vytvořit odposlouchávací zařízení)

- zdravotní rizika daná zařízením mobilních telefonů
- finanční problémy (nadměrné používání mobilu, utrácení např. za drahé vyzváněcí melodie nebo prémiové SMS)

Vyzváněcí melodie, seznamky, prémiové SMS

Problematika „dospívající a mobil“ má několik oblastí. Významný problém, který souvisí především s Internetem, jsou předražené nabídky vyzváněcích melodií, seznamky nebo prémiové SMS (platba za účast v chatu, stahování obrázků, předpovědi počasí, horoskopy, zprávy, účast ve výherních soutěžích apod.). Existuje nespočet poskytovatelů, kteří své nabídky zaměřují právě na dospívající uživatele mobilních telefonů. Oblíbené vyzváněcí melodie jsou např. písničky z televizních seriálů, filmů, nejnovější songy nebo nejrůznější (pro teenagery) vtipné zvuky. Soubory legálně stažené z Internetu jsou často drahé a někdy je s nimi spojené i roční nebo dokonce dvouleté předplatné. Tyto smluvní podmínky jsou navíc někdy velmi nepřehledné. V této souvislosti je skutečně důležité být velmi ostražitý a hlídat i účty, které do domácnosti přicházejí. Další problém představují SMS zprávy z cizích čísel, které obvykle končí výzvou k odpovědi. Za tím se často skrývají drahé seznamky.

Evropská spotřebitelská centra proto nabízejí několik tipů:

- U nabídek, které se platí prostřednictvím SMS, si dejte pozor na konečnou cenu.
- Od mobilních chatů a seznámek raději nechte ruce dál.
- Neodpovídejte na SMS z neznámých čísel.

- Při odpovídání na SMS si obecně dejte pozor na číslo: má obvyklou předvolbu, nebo začíná např. 609?

K drahým vyzváněcím melodiím mohou být alternativou bezplatné programy, ve kterých si může každý vytvořit vlastní melodii, např. „Ringtonemaker“ @ www.ringtonemaker.org. Kromě toho existují internetové stránky s vyzváněcími melodiemi zdarma a bezplatné vyzváněcí melodie nabízejí i jednotliví mobilní operátoři.

Cesta vyzváněcí melodie z Internetu do mobilu probíhá většinou přes datový kabel, kterým se propojuje telefon s počítačem, nebo pomocí bezdrátového přenosu, jako je Bluetooth nebo infraport. Někdy je možné melodie přenést i prostřednictvím paměťové karty, která se vkládá do mobilního telefonu.

Agresivní reklama

Reklama cílená na dospívající a děti je velmi agresivní. Především reklama na vyzváněcí melodie v televizi nebo časopisech pro dospívající je s ohledem na ochranu dětí přinejmenším diskutabilní.

Právo v České republice upravuje vztah reklamy a dětí zákonem o regulaci reklamy a zákonem o rozhlasovém a televizním vysílání.

Podle zákona o regulaci reklamy č. 40/1995 Sb. „reklama nesmí podporovat chování ohrožující jejich zdraví, psychický nebo morální vývoj; doporučovat ke koupi výrobky nebo služby s využitím jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti; nabádat, aby přemlouvaly své rodiče nebo zákonné zástupce nebo jiné osoby ke koupi výrobků nebo služeb; využívat jejich zvláštní důvěry vůči jejich rodičům nebo zákonným zástupcům nebo jiným osobám ani je nevhodným způsobem ukazovat v nebezpečných situacích.“

Podobně upravuje reklamu pro děti zákon o rozhlasovém a televizním vysílání č. 231/2001 Sb.:

„(...) Reklamy vysílané v televizi nesmějí navíc přímo pobízet děti a mladistvé, aby kupovali nějaký výrobek nebo službu s využitím jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti; přímo pobízet děti a mladistvé, aby přemlouvali své rodiče nebo někoho jiného k nákupu nabízeného zboží nebo služeb; využívat zvláštní důvěru dětí a mladistvých vůči jejich rodičům nebo jiným osobám ani bezdůvodně ukazovat děti a mladistvé v nebezpečných situacích.“

Tvůrci reklamy se kromě zákonných norem řídí i Kodexem reklamy; podle jeho 2 čl. 2.1 „reklama nesmí být koncipována tak, aby zneužívala důvěru spotřebitele či využívala nedostatku jeho zkušeností či znalostí, či jeho důvěřivosti“. Podle kapitoly 3 čl. 1.5 zároveň „není povolena žádná reklama, která vede děti k tomu, aby si myslely, že pokud nebudou vlastnit inzerovaný produkt, stanou se jakýmkoliv způsobem méněcenné ve vztahu k jiným dětem“.

Násilí, porno, snuff filmy, happy slapping, propaganda

Velkým problémem jsou násilná a pornografická videa na síti: je snadné je stáhnout z Internetu a např. prostřednictvím mobilu šířit dál mezi kamarády.

Např. snuff filmy (z angl. to snuff out = vyhubit, usmrtit někoho). Pojem označuje filmové zobrazení vraždy, která vypadá velmi realisticky. Nikdy se sice neprokázalo, že by některá z vražd v těchto videích byla skutečná. To ale nic nemění na nevkusnosti takových filmů. Pornovidea toho nejhrubšího ražení jsou na Internetu snadno k nalezení, především např. násilná nebo zvířecí pornografie. Kriminalisté

se kromě toho zaměřují i na dětskou pornografii, která ve formě videí a fotografií koluje po Internetu (šíření a zpřístupňování dětské pornografie, její přechovávání a výroba jsou podle § 205 zákona č. 140/1961 Sb. trestnými činy).

Další variantou násilných videí je tzv. happy slapping. Tímto pojmem se charakterizuje natáčení reálných nebo zinscenovaných násilných scén. Dospívající například napadnou svého spolužáka s cílem scénu natočit a později také zveřejnit.

Internet využívá také extremistická scéna: k šíření propagandy a v poslední době také ke svolávání k akcím a k útokům. Velkým problémem je i extrémně násilný obsah (z kategorie tasteless), jako jsou např. reálné a inscenované videa poprav, mučení a zneužívání. Tento obsah je v některých případech také nezákonný. Nebezpečí ale představují i skryté prezentace násilí nebo ideologického obsahu, jako je např. pravicový extremismus. I takový obsah zpravidla představuje ohrožení dětí a dospívajících a může být soudem klasifikován jako ohrožování mravní výchovy mládeže.

Dospívající a právo

Děti a dospívající by se měli dozvědět o následujících právních úpravách:

Majitelé mobilních telefonů mohou mezi sebou sdílet soubory, např. přes Bluetooth nebo infraport. V této souvislosti je důležité znát ustanovení § 191 zákona č. 140/1961 Sb., podle kterého je nabízení písemného, fotografického, filmového, počítačového, elektronického nebo jiného pornografického díla dětem (do 18 let) trestným činem. A trestnost se týká i dětí patnáctiletých a starších! Vytváření a šíření obsahu s extremistickým obsahem je také trestné. Vztahuje se k článkům trestní-

ho zákona o podněcování k nenávisti vůči skupině osob a hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355 a § 356 zákona č. 140/1961 Sb.). Šíření nacistických symbolů a propagace extremistických hnutí je také trestáno zákonem (§ 403 a § 404 zákona č. 140/1961 Sb.). Prostřednictvím mobilního telefonu může docházet i k trestnému činu podněcování k trestnému činu a jeho schvalování (§ 364 a § 365 zákona č. 140/1961 Sb.).

Tajné snímky (fotografie, videa, zvukové záznamy) jsou zásahem do osobnostních práv zobrazované osoby a představují porušení zákonů. Ochrana osobnosti je porušena např. zveřejněním fotografie, adresy nebo dalších soukromých informací bez vědomí dotyčné osoby. Právo na ochranu osobnosti opravuje občanský zákoník v § 11 až § 16. Nejpodstatnější je § 11 („fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy“). Toto ustanovení se týká i nahrávání učitelů ve výuce, pokud jsou zveřejněním nahrávky porušena jejich osobnostní práva.

Dospívající a jejich konfrontace se světem dospělých

Důležité je zaměřit se i na to, zda dospívající násilný a pornografický obsah konzumují nebo jestli např. napadají spolužáky za účelem natočení násilí na mobil („happy slapping“ = „veselé fackování“). Při aktivní konzumaci takového obsahu jde především o zvědavost a fascinaci obsahem, který je dnes pro dospívající na Internetu snadno dostupný. Prohlížení násilí a pornografie se stává zkouškou odvahy a testem vlastních hranic. Právě díky mobilnímu telefonu mají dospívající tyto zakázané obsahy vždy

při ruce a mohou je ostatním ukazovat a rozesílat. To posiluje postavení a prestiž ve skupině vrstevníků. To, že takové jednání může mít i trestněprávní důsledky, ale dospívající většinou nevědí.

Viry a červi

Kromě drahých vyzváněcích melodií, násilí a pornografie představuje Internet pro uživatele mobilů ještě další riziko: viry a červi. Některé viry mohou např. umožnit odposlouchávání hovorů jiným číslem, mobilní telefon po napadení viru sám rozesílá SMS, samovolně telefonuje na drahá telefonní čísla nebo vir v mobilním telefonu změni nastavení, poškodí systém apod. Viry jsou programové kódy, které se do telefonu nedostanou běžným telefonováním, ale přes Bluetooth, SMS, stažením nebo přes e-mail. Proto se vyplatí základní opatrnost:

- telefon nastavit jako „neviditelný“, aby se k němu nemohla připojit Bluetooth zařízení (nastavení by mělo být popsáno v návodu k telefonu)
- nepřijímat a neotevírat soubory a přílohy s neznámým původcem
- stahovat jen programy a soubory z důvěryhodných zdrojů
- pokud se systém v mobilu začne chovat nezvykle, mobil vypnout, vyjmout a znovu vložit baterii, a znovu telefon zapnout
- pravidelně zálohovat svá data

..

@ Odkazy

www.bezpecne-online.cz	Webové stránky pro děti a dospívající se základními tipy pro používání mobilu
www.portal.gov.cz	V sekci > Zákony přístup k plnému znění všech platných předpisů
www.rpr.cz	Webové stránky Rady pro reklamu, v sekci > RPR dokumenty > RPR je ke stažení Kodex reklamy
www.jaxmobilem.cz	Bezpečné a zdvořilé používání mobilního telefonu zábavně pro děti a teenagery

Metodicko-didaktické pokyny

Pracovní list			
Časová náročnost (vyučovací hodiny)	1-2	2-3	3-4
Cíle	Žáci pochopí rozdílné funkce mobilního telefonu, vyjmenují důvody pro používání mobilu a zamyslí se nad náklady na telefonování.	Na základě příkladů a prostřednictvím různých metod se žáci seznámí s problematickou stránkou používání mobilních telefonů.	Žáci lépe poznají svůj mobilní telefon a prostřednictvím internetové rešerše zjistí, jak nastavit jednotlivé bezpečnostní prvky.
Metody	Tabulka plusů a mínusů	Hodnotový žebříček, kalkulace, novinová rešerše, text SMS zprávy	Vědomostní test, internetová rešerše, hodnotový žebříček
Formy výuky	Samostatná práce, diskuse v kruhu, práce ve dvojicích, diskuse ve skupině	Samostatná práce, hra na odborníky	Samostatná práce, práce ve dvojicích, diskuse ve třídě
Přístup k Internetu	ne	není nutný	ano
Přístup k počítači	ne	není nutný	ano

Komentáře k pracovním listům

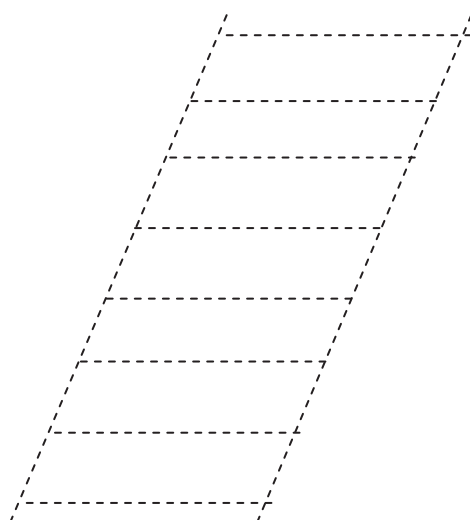
► Téma mobilní telefon by vydalo na mnoho vyučovacích hodin. Tento pracovní list má zprostředkovat jen krátký úvod, který se týká tří oblastí: mobil jako multimediální přístroj, důvody pro nebo proti mobilnímu telefonu a náklady spojené s používáním mobilního telefonu. Vzhledem k této obsahové šíři můžete téma rozdělit na tři části. V prvním kroku by měly děti přemýšlet nad tím, jestli je mobil víc než jen přístroj k telefonování, a měly by lépe poznat svůj vlastní mobil (pokud telefon mají).

Důvody pro nebo proti používání mobilu se probírají ve druhém kroku. Ve třídě by se měla rozvinout diskuse, proč je mobil dobrá a důležitá věc, ale také kdy může být mobilní telefon drahá nebo dokonce nebezpečná záležitost (např. nebezpečí přepadení a ukradení mobilu).

Díky některým výhodným nabídkám jednotlivých operátorů se otázka nákladů na používání mobilních telefonů nemusí zdát tak podstatná, pro děti a jejich rodiče je to ale důležité téma. Děti by měly samy vyhledat a pochopit, jak drahé telefonování z mobilu ve skutečnosti je. Je jasné, že kvůli složitosti ceníků nelze vytvořit skutečný přehled trhu. Tento úkol je náročný a podle schopností třídy může být případně i zjednodušen. Do domácího úkolu mohou děti zapojit i rodiče.

Poslední úkol mohou např. při rozdílných schopnostech ve třídě splnit rychlejší žáci.

►► V tomto pracovním listu by měli žáci poznat především problematiku stránku používání mobilního telefonu. Nejdříve by měli přemýšlet, jestli znají některé metody lákání peněz od uživatelů mobilů, případně jaké, a následně je porovnat s informativními texty. Hodnotový žebříček by mohl vypadat takto:

Žebříček umožňuje seřazení podle určitého kritéria – v tomto případě podle nebezpečnosti metod lákání peněz, přičemž nahoře by mělo být to nejnebezpečnější. Žáci se denně setkávají s reklamou a nabídkami produktů pro mobilní telefon a musí se naučit zacházet s touto konfrontací uvědoměle. Ve druhém úkolu by k tomu měli dostat příležitost.

Se zpracováním je potřeba žákům trochu pomoci. Možná jsou ve třídě „specialisté“, kteří se vyznají? Vy jako učitelé byste se měli postavit na stranu těch „nezkušených“.

Příklady v textu a srovnání s vlastními zkušenostmi by měly dospívajícím ukázat vazbu na jejich běžný život. Skutečně důležitou aktivitou je poslední část druhého úkolu. Žáci by měli uvažovat nad tím, jak se mohou před riziky chránit. Zde by mělo opět dojít na srovnání s tipy odborníků. Dbejte na to, aby žáci nejdříve přemýšleli sami, a teprve potom se inspirovali odbornými radami. Podle uvážení můžete poslední úkol zařadit až úplně na závěr (při kopírování pracovního listu ho zakryjte).

»» Dospívající svůj mobilní telefon jistě velmi dobře znají. Přesto ale, když dojde na otázku bezpečnosti (např. problematika Bluetooth), zacházejí s mobilem velmi bezstarostně. V tomto pracovní listu by měli lépe poznat svůj mobil a naučit se, jak nastavit příslušné bezpečnostní prvky. Po tomto spíše technickém tématu se možná hodí zařadit i diskusi o výhodách a rizicích používání mobilních telefonů.

Možnosti rozšíření „Chcete víc?“

Na téma mobilní telefon existuje tisíc a jedna možnost dalšího zpracování ve vyučování. Nabízí se např. diskuse na téma „mobil ve škole“. S tím je spojena i otázka ohleduplnosti. Zapojit se může i školní rada a zástupci žáků a vytvořit např. iniciativu za slušnost při používání mobilu ve škole.

Pracovní list ze dne

Jméno:

Mobil, tvůj drahý všeználek?!

Zřejmě i ty už máš svůj vlastní telefon, určitě ho ale mají tví rodiče nebo starší sourozenci. Podle průzkumů má svůj vlastní mobil 99% teenagerů. A ty už určitě víš, že s mobilem můžeš dělat spoustu dalších věcí, než jen telefonovat.

1. úkol:

Napiš prosím, co všechno můžeš s mobilem dělat a svoje nápady představ ostatním!

.....

.....

.....

.....

Máš nějaký bláznivý nápad, jakou funkci by mohl mít mobilní telefon budoucnosti?

.....

.....

.....

.....

Jestli máš svůj vlastní mobil, napiš, co všechno s ním děláš. Jestli telefon nemáš, zamysli se, k čemu bys ho používal, kdybys ho měl.

.....

.....

.....

.....

Pracovní list ze dne

Jméno:

2. úkol:

Ve dvojicích najděte výhody a nevýhody používání mobilu. Napište přehled plusů a minusů. Potom si sedněte dohromady s další dvojicí spolužáků a porovnejte svoje výsledky. V čem jste se shodli? A v čem ne?

+

Mobil – toto je na něm skvělé:

-

Mobil – toto není tak dobré:

3. úkol (domácí úkol):

Určitě víš, že telefonování z mobilu je dražší než z běžného telefonu doma (říká se mu i pevná linka). Zeptej se dvou majitelů mobilních telefonů, jak drahé jsou následující hovory, a odpovědi zapiš do tabulky:

Náklady	1. hovor – 1 minuta telefonátu babičce	2. hovor – 30 minut povídání s kamarádkou nebo kamarádem
Majitel mobilního telefonu 1		
Majitel mobilního telefonu 2		
Pevná linka (majitel mobilního telefonu 1 a 2)		

Pracovní list ze dne

Jméno:

Účet za telefonování bohužel není konečný po sečtení všech hovorů, mnoho operátorů si totiž účtuje i pevné měsíční částky bez ohledu na to, jak moc nebo jak málo se telefonuje.

Do tabulky zapiš i pevné měsíční náklady a jméno operátora, tzn. Telefonica O2, T-Mobile nebo Vodafone:

	Měsíční náklady	Operátor
Majitel mobilního telefonu 1		
Majitel mobilního telefonu 2		
Pevná linka (majitel mobilního telefonu 1 a 2)		

Na závěr ještě trochu počítání pro chytré hlavy.

Kolik by se zaplatilo peněz, kdyby se v jednom měsíci protelefonovalo tolik minut? (Podívej se na pevné měsíční náklady a na cenu za minutu):

Za 1 měsíc	60 minut	90 minut	120 minut	240 minut
Majitel mobilního telefonu 1				
Majitel mobilního telefonu 2				
Pevná linka (majitel mobilního telefonu 1 a 2)				

4. úkol:

Společně se podívejte na výsledky a zjistěte, který poskytovatel je nejvýhodnější.

Pracovní list ze dne

Jméno:

Mobil – nebezpečná zóna?

Mobil. Už dávno je z té malé nenápadné věci multi-mediální přístroj s mnoha funkcemi, např. MP3 přehrávač, fotoaparát, videokamera, navigace; o maličkostech jako jsou hry, organizér, SMS a MMS zprávy apod. ani nemluvě.

1. úkol:

Existuje mnoho nabídek pro mobilní telefon, které z tebe můžou vylákat hodně peněz. Napiš, o kterých víš. Na zadní stranu tohoto listu nakresli žebříček a jednotlivé metody do něj zařaď. Nahoře by měly být ty nejnebezpečnější, dole ty nejméně nebezpečné.

2. úkol:

a) Pozorně si přečti text s příklady.

b) Projdi si některý z časopisů pro mladé nebo podobně zaměřenou internetovou stránku a najdi příklady nabídek prémiových SMS a stahování log a vyzváněcích melodií. Nabídky si pozorně přečti a spočítej, kolik by tě skutečně stály (nezapomeň na předplatné nebo měsíční náklady).

c) Jak se můžeš ochránit před zbytečným utracením peněz? Vymysli několik tipů a sepiš je ve formě SMS (tipy si poznamenej na papír, neměly by být delší než 160 znaků). Můžeš je jako SMS i rozeslat!

- **L jako lákání peněz:** Kolem mobilních telefonů se vytvořil obrovský trh a dospívající (a jejich rodiče) za nejrůznější radovánky utrácejí spoustu peněz. Není divu, že se obchodníci uchylují i k nezákonným nebo pololegálním praktikám, aby z běžných uživatelů mobilů vylákali co nejvíc peněz. Znáš nějaké metody, jak se někteří lidé snaží přes mobilní telefony vydělat peníze?
- **P jako prémiové SMS:** To je typický příklad lákání peněz. „Někdo, koho znáš, ti chce říct něco důležitého. Tak zavolej.“ Kdo na takovou SMS lehkovězně odpoví, zjistí při vyúčtování za telefon, že se stal obětí podvodu a to může jít hodně do peněz. Podvodníci jsou přitom stále šikovnější. Nestandardně zpoplatněným zprávám se často říká také prémiové SMS a tím se uživatelům namlouvá,

Pracovní list ze dne

Jméno:

že jde o něco výjimečného. Premiovými SMS se platí speciální služby tím, že se částka za službu přičte na účet za telefon. Může jít o různé druhy informací, vyzváněcí melodie, loga nebo i seznamky a vstup do chatů. Typický příklad: „Ahoj, moc se mi líbíš. Jestli chceš vědět, kdo jsem, pošli SMS na 88888“ nebo „Ahoj, dlouho jsme se neviděli. Napiš někdy, moje číslo je 99999“.

Na takové zprávy je potřeba dát si pozor. Z těchto zvláštních čísel totiž bývají hovory přesměrovány na draze zpoplatněné služby a to může stát hodně peněz.

- **M jako cena za minutu:** Loga, vyzváněcí melodie a hry na mobil jsou velice oblíbené, protože díky nim si může každý uživatel nastavit telefon podle svého vkusu. Nejnovější nabídky bývají inzerované v mnoha časopisech a v televizi a vyzývají k tomu, aby uživatelé poslali SMS na speciální číslo a objednali si tak nejnovější trendy. V reklamě se často uvádí jen cena za minutu nebo za jednu SMS. Když ale stažení vyzváněcí melodie trvá déle než 1 minutu, náklady na melodii se zvyšují. Kromě toho se v reklamě jen výjimečně upozorní i na to, že uživatel musí současně předplatit několik obrázků nebo melodií nebo zaplatit základní měsíční poplatek. Povinné předplatné se objevuje i u stahovaných her do mobilu.

Pracovní list ze dne

Jméno:

Znáš svůj mobil?

Mobil. Všechno je s ním možné, nebo ne? Telefonování, psaní SMS, fotografování nebo natáčení filmů, surfování na Internetu, poslouchání hudby a mnoho dalších věcí. Vyznáš se ale opravdu dobře ve svém mobilu? Mobil totiž není jen technika. Udělej si malý test:

Otázka	Odpověď
Komu bys měl říct svoje telefonní číslo?	
Jak zjistíš sériové číslo tvého přístroje (IMEI číslo)?	
Co uděláš, když ti někdo ukradne mobil?	
Jak bys měl zacházet se svým PINem a soukromými údaji?	
Můžeš jen tak fotografovat ostatní?	
Můžeš filmovat potají při vyučování?	
Je posílání násilných videí a porna přes mobil trestné?	
Jak reaguješ na divné SMS zprávy z neznámých čísel?	
Jak se dostaneš k cenově výhodným melodiím nebo logům?	

Pracovní list ze dne

Jméno:

Je Bluetooth na tvém mobilu vypnuté?	
Jak na tvém mobilu funguje zámek klávesnice?	
Co uděláš, když ti přijde drahé vyúčtování telefonních služeb?	
Co je to hodnota SAR?	
Jak vysoká je hodnota SAR tvého mobilu?	
Kolik tě stojí telefonát ze zahraničí?	
Existují i na mobilech viry?	

1. úkol:

Vytvořte dvojice. Pokuste se společně najít odpovědi na otázky v tabulce. Pomocť si můžete vyhledáváním na Internetu.

2. úkol:

Porovnejte svoje odpovědi s výsledky ostatních skupin.

3. úkol:

Body z tabulky zkus zařadit do hodnotového žebříčku tak, aby nahoře bylo to nejdůležitější a dole to nejméně důležité:

